Αριστοφάνη, *Εκκλησιάζουσες*, ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Κοζάνης, Ηρώδειο 2004

" ...Τη γη θα κάνω κτήμα κοινό. Και το χρήμα κι ό,τι άλλο κατέχει ο καθένας. Κοινή η γυναίκα, Δημόσιος ο άντρας. Όποιος θέλει μ' όποια θέλει. Αθηναϊκή Τεκνοποιία. Κοινομουνισμός! Θα οργανώσω την πρώτη Πραξιστική Συμμετοχική Δημοκρατία. Πραξιστική, από το Πραξαγόρα."

Ουτοπικά αιτήματα που συναντιόνται με ιδεολογίες από τον κομμουνισμό, το φεμινισμό, τα "παιδιά των λουλουδιών" και την πρόσφατη και προσφιλή *Συμμετοχική Δημοκρατία*. Μια γυναίκα αναλαμβάνει την εξουσία και προσπαθεί να κυβερνήσει με δικαιοσύνη και αξιοκρατία, δημιουργώντας μια κοινωνία ισοπολιτείας. Το εγχείρημα φιλόδοξο, όσο κι ανεκπλήρωτο. Ο οραματιστής Αριστοφάνης επικρίνει τη διαφθορά, την κατάχρηση εξουσίας, την ανισότητα. Εδώ και 2500 χρόνια έχει επισημάνει τα δεινά που ταλανίζουν ακόμα τις ανθρώπινες κοινωνίες και έχει καταγράψει χαρακτήρες και συμπεριφορές διαχρονικές.

Η παράσταση του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Κοζάνης είναι ένα τέλειο δείγμα τού κατά πόσο μία μετάφραση μπορεί να επιδράσει καταλυτικά στο στήσιμο ενός έργου. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η μετάφραση του Μίνωα Βολανάκη μεταφέρει Ήθος, Ύφος και Όψη. Αποτυπώνει εύστοχα το "τότε" στο σήμερα, παίζει με την επικαιρότητα, χιουμορίζει, κάνει λογοπαίγνια, πλάθει λέξεις και έννοιες. Χειμαρρώδης λογοτεχνικός αριστοφανικός λόγος, που ανοίγει δημιουργικούς ορίζοντες σ' όσους έχουν το αισθητήριο να συλλάβουν τον παλμό του.

Και οι σκηνοθέτες της συγκεκριμένης παράστασης (Νανά Νικολάου, Βασίλης Μυριανθόπουλος) το κατάφεραν. Γεύτηκαν τους χυμούς, άκουσαν το ρυθμό και είδαν τα τοπία που διαγράφονται. Μίλησαν σκηνικά τη γλώσσα του μεταφραστή, κωδικοποιώντας έξυπνα και με έμπνευση το μεδούλι της. Προχώρησαν και παραπέρα όμως. Χρησιμοποίησαν την παραδοσιακή μουσική των "Χάλκινων" της Κοζάνης στα χορικά, αποδεικνύοντας πόσο, απρόσμενα, λειτουργική θεατρικά, μπορεί να είναι η παραδοσιακή μας μουσική, όταν παντρεύεται σωστά με το στίχο. Σκηνοθετικό επίτευγμα και το στήσιμο των χορικών, με το συνδυασμό τραγουδιού και κίνησης (Β. Μυριανθόπουλος). Πρωτότυπα κι ευφρόσυνα τα κοστούμια - εκτός από εκείνα της Πραξαγόρας- (Άννα Μαχαιριαννάκη) καθώς και τα σκηνικά (Χριστίνα Κωστέα).

Η Μάρθα Καραγιάννη (Πραξαγόρα) αντεπεξήλθε αξιοπρεπώς στο φορτίο του ρόλου της. Απαιτούνταν όμως περισσότερη κινητικότητα και σβελτάδα, που μάλλον απουσίαζε κατόπιν σκηνοθετικής καθοδήγησης. Πληθωρικός ο Τάσος Χαλκιάς (Βλέπυρος) σε αντιδιαστολή με το Δημήτρη Μαυρόπουλο (Χρέμης), που ήταν υποτονικός και στεγνός, χωρίς χυμούς. Ρητορικός ο Μιχάλης Έλληνας (άντρας). Απολαυστική σε ηχόχρωμα και εμφάνιση η Ελένη Γερασιμίδου (γριά), μ' έναν κώδικα υποκριτικής λιτό και άκρως προσωπικό. Εντυπωσιακή η παρουσία της Θεοδώρας Σιάρκου (Κηρύκαινα). Αέρινη, ευλύγιστη και σωστή υποκριτικά η Μαρίνα Καλογήρου (νέα), έδεσε αρμονικά με την εύπλαστη κίνηση κι αμεσότητα του Γιώργου Χρανιώτη (νέος). Χαριτωμένη φιγούρα ο Γιώργος Κοντορίκος (γείτονας). Όλα τα κορίτσια του χορού: Βάσω Αμοιρίδου, Μαρία Γιαννακιτσίδου, Πελαγία Αγγελίδου, Αλίκη Αβδελοπούλου εκτέλεσαν άψογα τους ρόλους τους. Ξεχώρισαν για το ταμπεραμέντο τους οι: Μαργαρίτα Βαρλάμου και Κατερίνα Νικολοπούλου.

Σπάνιες είναι πλέον οι ενδιαφέρουσες αριστοφανικές παραστάσεις. Αυτή ήταν μία απ' αυτές. Κι είναι ευχάριστο το γεγονός ότι προέρχεται από ένα περιφερειακό θέατρο, που κάλλιστα θα μπορούσε να συμμετάσχει στο Φεστιβάλ Επιδαύρου. Λίγο τόλμη χρειάζεται και ίσως μεγαλύτερη χορηγία.

Αθήνα

Εύη Προύσαλη
Θεατρολόγος